

АРХИВСКА ГРАЂА АРХИВА ВОЈВОДИНЕ КАО ИЗВОР ЗА ГЕНЕАЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

Апстракт: У раду су представљени архивски фондови и збирке Архива Војводине, на основу којих се може вршити проучавање историје породице. Осим тога, детаљно су објашњени и анализирани начини, односно методе, које су вишегодишњим радом развијани у Архиву, тј. представљени су неки од значајнијих фондова за генеалошка истраживања, пре свега Збирка матичних књига Војводине, Краљевска банска управа Дунавске бановине, Секретаријат за персоналну службу Главног извршног одбора Народне скупштине АПВ, као и други фондови који су неизоставни извор за истраживања порекла породице, живота угледних личности (лекара, учитеља, адвоката и др.). Други део рада приказује коришћење архивске грађе на захтев странака у јавноправне и приватноправне сврхе, као и фондове који највише привлаче пажњу и интересовање корисника за ову врсту истраживања у истраживачкој сали Архива Војводине.

Кључне речи: *генеалошка истраживања, матичне књиге, порекло породице, персонални досијеи*

Генеалогичка је помоћна историјска наука која се бави изучавањем постанка, порекла и развоја породица. Истраживање породичног стабла је веома сложен поступак у оквиру којег генеалози користе историјска документа, усмена предања и друге врсте примарних и секундарних извора како би каснијим критичким одабиром релевантних докумената и научном анализом дошли до резултата који се обично представљају путем породичних стабала или у виду приче.³

Истраживање породичног стабла данас је постало помодна појава, често повезана са жељом да се међу прецима пронађе неко племићке крви или неко важан и значајан. Истраживачи схватају да без прошлости нема будућности и због тога се упуштају у веома сложен подухват како би будућим генерацијама оставили нешто у наслеђе.

Захваљујући савременим приступима историја порекла породице постаје све интересантнија и доступнија младим генерацијама. Такође, познавање породичне историје може да указује и на поједине сегменте развоја једног друштва.

¹ архивска саветник, ivana.p@arhivvojvodine.org.rs

² архивист, jovanka.av@arhivvojvodine.org.rs

³ Бориша Радовановић, *Архивска грађа као извор за генеалошка истраживања*, Архивистика, Историјски архив Крагујевац, Крагујевац 2010, 49.

Архиви представљају полазну основу за сва генеалошка истраживања, а архивска грађа главни извор за проучавање прошлости становништва са одређеног подручја. У односу на архивску грађу Архива Војводине изворе за генеалошка истраживања можемо поделити на неколико група:

Примарна група извора:

- збирке;
- породични и лични архивски фондови;
- архивски фондови државних органа, установа, организација и других институција.

Секундарна група извора:

- периодика и мемоаристика (чине посебну групу извора, као и друге помоћне књиге, разне евиденције, телефонски именици итд.);
- за генеалошка истраживања интересантна су и усмена казивања савременика.⁴

Архив Војводине чува архивску грађу насталу радом органа управе и јавних служби из периода Хабзбуршке монархије и Аустроугарске царевине, Краљевине Југославије, Федеративне Народне Републике Југославије, односно Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и касније. У оквиру 571 фонда и збирки насталих у периоду од 12/13. века до 2022. године, налази се богата архивска грађа кроз коју је могуће истраживати друштвено-економске и културно-историјске прилике, као и живот и рад истакнутих појединаца.⁵ У овом раду извршена је анализа архивске грађе као примарног историјског извора за генеалошка истраживања.

Најсложенији задатак у истраживачком процесу, када говоримо о архивским документима, јесте објективна критика самих докумената која подразумева утврђивање његове аутентичности и изучавање садржаја самог документа. У том смислу најпоузданији документи за истраживача који се бави овом врстом истраживања су без сумње матичне књиге.

ЗБИРКЕ

Збирке су веома важан извор за генеалошка истраживања јер садрже документа различитих карактеристика и провенијенције у којима се налазе бројни подаци попут личних докумената, фотографија, плаката, катастарских карти, диплома и др. Најзначајнија збирка у Архиву Војводине је Збирка матичних књига Војводине.

Ф. 402 Збирка матичних књига Војводине (1756–1895)

Црквене матичне књиге спадају у групу архивске грађе од изузетног значаја и представљају прворазредни историјски извор за историчаре, демографе и друге истраживаче. Њихова предност у односу на друге изворе огледа се у томе што садрже мноштво података о становништву одређене територије у одређеном временском

⁴ Исто, 49.

⁵ <https://arhivvojvodine.org.rs/sr/o-nama/delatnost>

периоду, кроз које се могу уочити економски, здравствени, просветни, културни и други аспекти у друштву.

Настале су као црквене приватноправне исправе о физичким лицима, припадницима одређене верске заједнице, у којима се, по одређеним канонима, евидентирају подаци о рођењу, крштењу, венчању и смрти.

Угарским законом из 1827. године прописани су вођење матичних књига у два примерка и обавезна предаја других примерака (копија) у архиву надлежних градских или жупанијских уреда. На овај начин свештена лица су била дужна да надлежним жупанијама на крају сваке године предају (закључен и потписан) други примерак матичних књига.

Црквене матичне књиге имале су снагу јавних исправа са потпуном доказном моћи, све до краја 1894. године, односно до увођења Закона о државним матичним књигама и Закона о грађанском браку, који су ступили на снагу 18. 12. 1894. године, чиме су у Краљевини Угарској уведене обавезне државне матичне књиге.⁶

У Архиву Војводине се чувају *други*⁷ примерци матичних књига крштених, венчаних и умрлих у периоду од 1756. до 1895. године. Оне су предате Архиву Војводине као део жупанијске архиве приликом предаје архивске грађе Бачко-бодрошке жупаније (1699–1918), Торонталске жупаније (1779–1918) и Тамишке жупаније (1779–1918). Током Другог светског рата однете су у Ратни и коморски архив у Бечу, одакле су враћене путем Репарационе комисије 1947. године, али је добар део задржан или је потпуно нестао.

Израђен је и топографски регистар. Збирка је микрофилмована до кутије 419 и комплетно је дигитализована.⁸ Садржај тог фонда чине матичне књиге крштених, венчаних и умрлих римокатоличких жупних уреда, српских православних парохија, евангелистичких жупних уреда, јеврејских рабината на територији Бачке и Баната, опште статистике смртности и статистике узрока смрти. Матичне књиге су одвојене по местима Бачке и Баната која се нижу азбучним редом, а унутар места су поређане хронолошким редом по вероисповестима. Вођене су на латинском, немачком, мађарском, хебрејском и црквенословенском језику.⁹

⁶ Илдико Мергеш, *Анализа података у матичним књигама до 1895. године са данашње територије АП Војводине уз посебан осврт на узроке смрти*, Археон, бр. 3, Нови Сад 2020, 339.

⁷ Први примерци ових књига и даље се чувају у местима настанка.

⁸ Архив Војводине, Досије фонда 402. Збирка матичних књига Војводине – Нови Сад (1756–1895)

⁹ У угарском делу Хабсбуршке монархије, на територији данашње Војводине, званични језик до 1836. године био је искључиво латински. Патентом о верској толеранцији 1781. и Законом о званичном језику Монархије 1784. латински језик је замењен немачким. Тако је језик уписа у црквене матичне књиге био латински у почетку. Протестантске верске заједнице почеле су да употребљавају мађарски као језик уписа крајем 18. века, а нарочито после доношења Закона о мађарском језику из 1836. и 1840. године када је мађарски признат као један од званичних, а од 1844. и као једини званични језик. Додуше, накратко јер је од 1848/1849. немачки постао поново званични језик све до 1867. године, односно до Аустро-угарске нагодбе, када мађарски постаје поново званични језик у Угарској. Законом о народностима из 1849. свакој црквеној општини био

За генеалогска истраживања матичне књиге обично чине полазну тачку за изучавање породичних хроника и информације које оне пружају зависе од врсте матичне књиге.

Матичне књиге крштених, венчаних и умрлих су од средине 19. века вођене по унапред задатим рубрикама. Матичне књиге крштених садржале су следеће податке: датум крштења, рођења, име детета, пол, да ли је законито, име и презиме родитеља, кумова, вероисповест, име оца који је признао очинство, име и презиме свештеника који је крстио дете, затим често име бабице, кућни број и улица и друге податке.

У Матичној књизи венчаних унети су имена и презимена младенаца, занимање, година и место рођења, имена родитеља и кумова, затим датум венчања и слично. У матичној књизи умрлих уношени су подаци о датуму смрти, име и презиме покојника, подаци о брачном статусу, имена родитеља покојника, године живота, место смрти, име свештеника који је обавио погреб, у православним књигама да ли је умрлој особи омогућена последња причест, а затим и узроци смрти на основу којих се могу видети наследне болести у породицама, присутност епидемија у одређеном периоду, најчешћи узроци окончања живота (болести, ратови, насилне смрти и сл.), тако да ове матичне књиге могу бити и полазиште за разна демографска истраживања.

Важно је напоменути да приликом истраживања матичних књига ипак треба приступити са одређеном дозом опреза. Наиме, у матичним књигама умрлих уместо крштених имена лица често су уписивани њихови надимци, док код припадника реформаторске вере мртворођена деца и она која су умрла пре обреда крштења у цркви нису уписивана у књиге умрлих све до 1851, када су свештеници у посебним рубрикама за белешке уписивали да „није учествовао у сакраменту крштења”.¹⁰ Такође се дешавало да су поједини листови или пак целе књиге уништене или оштећене услед временских непогода, ратова и сл. Проблем представља и слаба читљивост одређених докумената јер нису сви свештеници били истог образовног статуса и способности.

Ипак, можемо констатовати да се њиховом анализом може доћи и до веома разноврсних података нарочито значајних за разна демографска истраживања, као што су изучавање социјалне структуре тадашњег друштва (полна, старосна, образовна и др.), затим бројно стање становништва (земљорадника, занатлија, чиновника и других категорија становништва), број рођених, венчаних и умрлих, узрочници болести, миграциони процеси и сл.

је омогућен избор језика којим ће бити вођене матичне књиге. Ова одлука поновљена је и у одредби Закона о равноправности народности из 1868. године. Римокатоличке верске заједнице су углавном после 1836. прешле са латинског на вођење матичних књига на мађарском. Јеврејске матичне књиге су до средине 19. века вођене на немачком и хебрејском, а касније на мађарском, док су православне вођене на црквенословенском језику ћириличним писмом. (Илдико Мергеш, *нав. дело*, 340-341)

¹⁰ Илдико Мергеш, *нав. дело*, 346.

Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине (1827–1956)

Важно је напоменути да је могуће извршити проверљивост неких података из матичних књига Војводине са информацијама из Збирке катастарских књига Војводине, које обухватају период од 1769. до 1962. године, а у Архиву Војводине се чувају у оквиру фонда Ф. 419.¹¹ За генеалошка истраживања у овој збирци корисно је извршити увид у евиденције – спискове поседника (кућевласника), поседовне листове, спискове кућа, алфабетске именике поседника и кућних парцела. Грађу овог фонда чине катастарске књиге разврстане по општинским местима, затим подаци о границама КО, спискови парцела, нацрти основних планова општина, нацрти кућа и имања, катастарски поседовни листови, обрачуни површина парцела, спискови кућа, књига истражних мерења, као и други подаци.

Ф. 470 Збирка грађанских личних докумената (1743–1923)

523

Архивска грађа ове збирке представља значајан извор за проучавање историје тог периода и развоја грађанских права. Остваривање грађанских права било је могуће уз поседовање личних докумената. Њима су се доказивали идентитет и грађанство (држављанство), а служила су и као путне и радне исправе. У Збирци се налазе служинске књижице, радне књижице, књижице за торбарење, вандровке, путне исправе, сточне исправе и књижице за просјачење. *Служинске књижице*: сачувано је 40 ових књижица из периода од 1846. до 1912. попуњене на немачком, мађарском и српском. Односиле су се на слуге који су служиле код газда по приватним кућама. У служинским књижицама су уписивани подаци о издавању књижице и лични подаци слуге, док су газде уносиле податке о самом служењу. Од личних података попуњавани су име и презиме, место рођења, вероисповест, старост, брачно стање, подаци о физичком изгледу: стас, облик лица, боја очију, косе облик уста, носа, браде и посебна обележја. Један од података је био и својство служења, па видимо да су власници књижица били кочијаши, собни послужитељи, собарице, куvariце, кухињски момци, дадиље, слуге, слушкиње и др.

Слични подаци као у служинским попуњавањима су у *радним књижицама*, само што су се оне односиле на шегрте и калфе који су радили код занатлија и у фабрикама и раднике на имањима. Књижице су важиле и као путне легитимације за земљу и иностранство, а код калфи су имале улогу вандровки. *Вандровке* су књижице које су представљале лична и путна документа калфи који су после шегртовања ишли од места до ме-

АВ, Ф. 470 IV–113. Вандровка

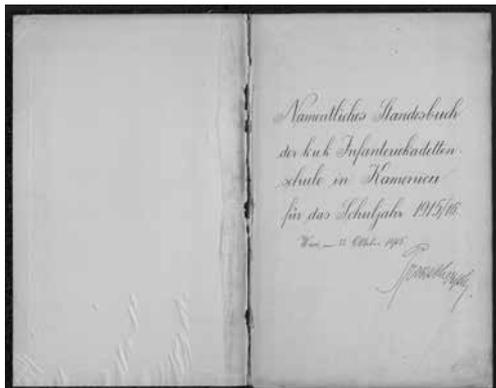
¹¹ Архивска грађа овог фонда преузета је са грађом Покрајинске геодетске управе и издвојена у посебну збирку, као Збирка старих катастарских књига Војводине (1827–1956), а накнадно су примљена документа која се односе на катастарске карте из периода 1769–1962. године. Збирка је сређена, израђени су сумарни инвентар и попис катастарских карата које припадају збирци.

АВ, Ф.563. а.ј. 267. Матична књига потомаца
Кадетске пешадијске школе у Каменици, школска
1915/1916.

Ф. 444 Збирка др Јована Милекића (1841–1963)

Збирка др Јована Милекића садржи писма, дописнице, разноврсна документа делатности, разгледнице, фотографије знаменитих Срба (привредника, земљопоседника, адвоката, лекара, инжењера, учитеља, политичара, војних лица, свештеника, песника, књижевника, сликара, вајара, композитора, колекционара и др.)

са којима се творац збирке дописивао, аутобиографије и биографије знаменитих личности рођених у Бачкој, архиве познатих адвоката са докуменатцијом из судске делатности (тестаменте, оставштине народних добротвора), рукописе песника и књижевника, нотне записе композитора, као и повеље и дипломе о добијеним одликовањима и унапређењима.

525

Ф. 565 Збирка војних персоналних листа (1820–1869)

Збирка војних персоналних листа (1820–1869) садржи пратеће деловодне протоколе и персоналне листе војника који су се налазили при школским компанијама, нижим и вишим васпитним заводима, војним болницама, Команди артиљерије Петроварадин, дивизијама и дистриктима добровољаца. Збирка садржи персоналне листе војника, коњаника, тобџија, санитарних радника, официра, добровољаца са подацима о њиховим биографијама, службовањима, као и премештајима и прекомандама у службама по местима. Места у којима су војници службовали везана су за војне школе, војне болнице, команде артиљерије и војне добровољце, а то су Бела Црква, Каменица, Нови Сад, Петроварадин, Брашово, Вршац, Питешти, Букурешт, Панчево, Футог, Сомбор, Потиски крунски и Великокикиндски дистрикт.

ПОРОДИЧНИ И ЛИЧНИ АРХИВСКИ ФОНДОВИ

Незаобилазан извор представљају лични и породични фондови у којима се чувају документа која настају организованим радом једне личности или више чланова једне породице, подаци у вези и са другим породицама или њиховим члановима (разне преписке, фотографије, сведочанства). Поред личних важна су и документа делатности, а један од таквих фондова је и фонд Михајла Стојаковића.

Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића (1923–1997)

Архивска грађа се састоји од документационог материјала о ратним добровољцима из ослободилачких ратова Србије и Црне Горе од 1912. до 1918. и касније до 1997. године. Грађу чине фотокопије, преписи и оригинални спискови добровољаца из наше земље, Америке и других земаља, спискови погинулих добровољаца, затим насељених добровољаца у Војводини, као и спискови о додели земље.

Набројаћемо најинтересантније документе из тог фонда: спискови добровољаца из Бачке, Баната, Срема, списак добровољаца из Америке који су стигли 1912. године у Први балкански рат, списак женских добровољаца из Велике Британије 1914–1918, спискови војника који су се борили у Русији, списак одликованих добровољаца, биографије српских добровољаца, списак добровољаца из 1914–1918 који су добили поседе у Бачкој и многи други документи.

Ф. 550 Лични фонд Павла Шосбергера (1920–2012)

За овај фонд можемо издвојити документе у вези са пописом Јевреја у Новом Саду и Хабзбуршкој монархији 1727–1931, као и биографије знаменитих Јевреја по презименима.

526

АРХИВСКИ ФОНДОВИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА, УСТАНОВА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ДРУГИХ ИНСТИТУЦИЈА

Поред наведених личних и породичних фондова од непроцењивог значаја, не само за генеалогiju него и за друге врсте истраживања, јесу фондови органа управе у којима су похрањени подаци који се односе на шире друштвене и политичке теме у датом периоду.

Када је реч о дубљим генеалошким истраживањима која обухватају период од 17. до 19. века незаобилазни су фондови следећих жупанија: Ф. 2 Бачко-бодрошка жупанија – Баја, Сомбор (1688–1849), 1688–1849; Ф. 10 Тамишка жупанија – Темишвар (1779–1918), 1731–1849; Ф. 11 Торонталска жупанија – Велики Бечкерек (1779–1849), 1731–1849.

Будући да су жупаније биле део државне цивилне власти, облик обласне самоуправе и основне административно-територијалне јединице преко које се одвијао целокупни живот тога доба, њен садржај обухвата најразличитије теме из свих области друштва. Документа која су корисна за генеалошка истраживања, а има их у свим периодима постојања жупанија, јесу сведочанства о процесима који су вођени за потврђивање и доказивање племства. Племство се стицало рођењем, али и услугама учињеним владару за војне заслуге, а касније и куповином већег земљишног поседа. У огромној држави каква је била Хабзбуршка монархија, због могућности фалсификовања, а највише због сељења племића из разних разлога, племство је било потребно доказати. У жупанијама и другим управним институцијама налазе се бројна документа о случајевима провере већ добијеног племства. То су обично преписи, генеалошке таблице, изводи из матичних књига, оригиналне дипломе и сл. Из доказних аката могу се сазнати важне информације о породицама племића, а њих су чинили племићки лист онога ко је добио племство, краљевска даровница земљишног поседа, палатинска даровница, потврде сведочанства о племићком статусу, краљевске резолуције и др. Жупаније су слале пописе племства централним властима, а Интимат из 1785. прописује да се у свакој жупанији води Катастар племства са подацима о племству и њиховим поседима. Ова врста грађе чува се у Архиву Војводине у поменутиим фондовима.¹³

¹³ Дејан Јакшић, *Матица племства Бачко-бодрошке жупаније 1798–1838*, Нови Сад 2020, 10-12.

У Бачко-бодрошкој жупанији за генеалошко истраживање интересантни су и пописи као што су пописи домаћинстава по местима Бачке жупаније, пописи кметова по местима Бачке жупаније, спискови племића у ББЖ, персонални подаци ученика Гимназије у Суботици, пописи Грка (Цинцара) по местима ББЖ, пописи бајских становника (имена и презимена бајских грађана који плаћају порез), попис бајских гостионичара за 1727, пописи о целокупном имовном стању Јевреја (где ко борави), попис имања становништва бајског среза за годину 1714. (детаљан попис газда ожењених, са синовима и браћом изнад 15 година са целокупним поседом), затим родослови армалиста-племића, списак затвореника са подацима (место затвора, дан, месец, година почињавања злочина, име и презиме, вероисповест, место рођења и врста злочина), као и многи други подаци.

Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине – Нови Сад (1929–1941)

Фонд Краљевска банска управа Дунавске бановине (1929–1941) представља извор за разне врсте истраживања: политичке, друштвено-економске, културне и социјалне историје у периоду од десетак година. Будући да је у организационом погледу КБУ имала осам одељења (I Опште одељење, II Управно, III Пољопривредно, IV Одељење за просвету, V Техничко одељење, VI Одељење за социјалну политику и народно здравље, VII Финансијско и VIII Одељење за трговину, индустрију и занатство), што чини велику количину архивских докумената, издвојили смо неколико одељења у којима се може доћи до интересантних података о личностима и породицама.

*АВ, Ф. 126. IV одељење. Персонални досије учитељице,
1932.*

У I, IV и VI одељењу налазе се персонални досијеи бановинских службеника (службенички листови са фотографијама), бележника, учитеља, професора, забавиља (васпитачица), лекара, болничара, бабица и др. У њима су наведени лични подаци о именовању, унапређивању, премештању, дисциплинским поступцима, отпуштању и пензионисању службеника. Сваки персонални досије садржи службенички лист у који су уношени следећи подаци: име и презиме, датум и место рођења, национална припадност, положај у државној служби, брачни статус, имена деце са годинама рођења, служба у рату, одликовања, раније запослење, ток целокупне службе и др. Поред ових, ту су и документа попут извода из матичних књига, сведочанстава, именовања у служби и других докумената.

Поред персоналних досијеа, веома занимљив извор за истраживаче представљају разне персоналне евиденције. На пример, у VI одељењу (за социјалну политику и народно здравље) постоје *Главни регистар страних држављана запо-*

слених на територији Бановине, затим Књиге евиденција страних држављана по земљама одакле су дошли, с тим што постоји посебно Књига евиденција страних радника из Чехословачке, Мађарске, Италије, Бугарске и Аустрије. У овом одељењу налази се и *Картотека страних држављана радника и намештеника* која садржи информације о људима који су привремено боравили и радили на овим просторима. За свако лице је уредно вођен картон са фотографијом са веома детаљним подацима (име и презиме, надимак, имена родитеља, мајчино девојачко презиме, дан, месец и година рођења, вероисповест, држављанство, затим језици којим се служи, од када живи у нашој земљи, да ли је избеглица, оптант, политички кривац, војни бегунац, брачно стање, породичне прилике, занимање, стручна спрема, од када је запослен и др.).

528

У II одељењу налази се велика група докумената која се односи на издавање сведочанстава о држављанству. У документима се поред личних података налазе и подаци о школовању, да ли је био члан удружења, материјалне прилике и др.

Закон о држављанству („Службене новине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца“, бр. 254–LXXXIV/1928, стр. 1289) прописивао је да првостепена управна власт молбу за стицање држављанства, заједно са свим неопходним документима, доставља великом жупану, тј. бану, који би процењивао да ли молба испуњава услове те би, у складу са утврђеним стањем, молбу одбацивао, упућивао на решење министру унутрашњих послова или сам доносио решење о давању држављанства.¹⁴

Ф. 23 Земаљска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат – Темишвар (1849–1861)

Садржај овог фонда чине додела племства, одузимање племства и племићких титула кривичним кажњеницима, политичка подобност појединих лица, дисциплинско кажњавање и премештаји, уверење о потпуној или делимичној неспособности за рад, издавање дозвола за рад, мајсторских диплома и дозвола за отварање трговачких радњи, спорови између занатлија и занатлијских удружења, предмети у вези са држављанством, промена и истицање држављанства, регулисање радних односа градских службеника, одобрење кредита, извештаји школских установа о кадровима и персоналним питањима, наставни програми, постављање наставног особља, статистички прикази о кретању становништва. У овом фонду се налазе и документа у вези са пописом становништва на подручју СВТБ за 1857, 1858. и 1859. годину.

Ф. 112 Област Бачка – Сомбор (1922–1929)

За генеалогско истраживање веома су интересантни предмети из 1929. године који се односе на држављанство и промену презимена.

У предмету држављанства налази се молба ради издавања сведочења држављанства, записник о приложеној заклетви у два примерка и решење да му се

¹⁴ Александар Бурсаћ, *Надлежности и организациона структура Краљевске банске управе Дунавске бановине, Опште и Управно одељење*, Споменица, 16, Сремска Митровица 2017, 9.

призна држављанство. Решење садржи основне податке о особи која тражи држављанство (његово име и презиме, занимање, место становања, место рођења и држава у којој је рођен, име жене и малолетне деце).

У предмету промена презимена налази се молба упућена Министарству унутрашњих дела за промену презимена (у којој се образлажу разлози, нпр. презиме Влајков на Влајковић због тога што сва родбина носи презиме Влајковић) и у прилогу извод из матичних књига рођених, сведочанстава о држављанству, извод из протокола венчаних, сведочанстава Сената града Сомбора на основу које се види занимање, морално и политичко владање, уверење о некажњавању итд.

Ф. 166 Уред за колонизацију у Осијеку – Осијек (1941–1945)

Архивска грађа овог фонда садржи књиге евиденције, књиге пописа аграрних интересената, елаборате бивших власника са подацима о конфискованој имовини особа које су својевољно или под присилом напустиле подручје Независне Државе Хрватске, спискове лица за сваки котар чија је имовина конфискована, евиденције старих и нових субјеката са списковима аграрних интересената и субјеката, исказа аграрних субјеката православне вере који су покатоличени, понове (појединачне листове бивших власника са подацима о грунтовном и катастарском стању поседа), преписе катастарских поседовних листова, Повереништво за котар Вуковар са подацима о иселимим особама, напуштеним кућама, молбама колониста, персоналним питањима, ревизионе списе аграрних субјеката из периода Краљевине Југославије са општим подацима о власништву над земљом, породичном стању, пописи добровољачких аграрних земљишта и др.

Ф. 178 Управа народних добара (1945–1947)

У овом фонду се налазе подаци о лицима осуђеним на конфискацију имовине, као и лицима чија се имовина налазила под секвестром, подаци о индустријским предузећима под Управом народних добара, списак досијеа индустријских предузећа и др.

Ф. 183 Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948)

Фонд 183 представља један од најзначајних и најчешће тражених фондова у Архиву Војводине. Комисија је формирана са циљем утврђивања одговорности, проналажења и привођења казни свих лица одговорних за злочине које су у Југославији починили окупатори и њихови помагачи.

Пријаве месних повереништава Комисије представљају највећу серију докумената у фонду, сврстане су по местима и односе се на територију целе Војводине. Прикупљала су их месна повереништва путем једнообразних штампаних образаца у којима су наведени подаци и о злочинцу и о жртви злочина (презиме, име занимање, име оца, име и девојачко презиме мајке, старост, место рођења, вера, брачно стање, пребивалиште и др.). На основу ових података, као и другог прикупљеног материјала, Комисија је доносила одлуке о утврђивању злочина, злочинаца, жртве

и штете. Ова врста грађе највише је третирана кад су у питању захтеви странака у поступку реституције. За генеалошка истраживања је посебно интересно што се у њима, поред наведених основних података, често налазе и друге информације које се односе на детаљнији опис живота у логорима или принудном раду, као и подаци о смрти жртве.

**Ф. 190 Секретаријат за персоналну службу Главног извршног одбора
Народне скупштине АП Војводине – Нови Сад (1945–1954)**

Фонд садржи обимну преписку са подацима о постављењу, евиденцијама о службеницима, премештајима, унапређењима, превођењима, оставкама на службу, отпуштањима из службе, запослењу демобилисаних бораца и инвалида, ослобађањима од војне дужности, карактеристикама службеника, пензионисању, регулацијама припадности и др. Од значаја за генеалошка истраживања је део фонда који чине персонални досијеи службеника са фотографијама запослених у органима управе и установама у њиховој надлежности на подручју Војводине. У већини случајева у персоналном досију за сваког запосленог попуњаван је службенички лист (општи подаци – година и место рођења, држављанство, брачни статус, квалификације, служба у војсци, сродничке везе са лицима истог ресора, породични подаци, подаци о радним квалитетима), општи упитник, кретање у служби и досије новчаних података.

**Ф. 295 Покрајински секретаријат за општу управу и буџет – Нови Сад
(1953–1971)**

Грађу фонда чине регистри персоналних досијеа службеника на подручју АПВ, матичне књиге службеника, а за генеалошка истраживања драгоцене су персонална документа државних службеника са територије Војводине. Картоотеке персоналних досијеа је сређена по азбучном реду, што олакшава претрагу.

**Ф. 203 Покрајински секретаријат за образовање и културу – Нови Сад
(1945–1994)**

За генеалошка истраживања су интересантна персонална документа запослених у војвођанским позориштима, персонална документа просветних радника запослених на територији градских и средњих народних одбора (регистар кретања службеника основних школа – постављења, премештаји, откази, умрли), евиденције кажњених службеника, регистар учитеља и забавиља (по СНО), подаци о особљу културних установа, подаци о особљу школских интерната и дечијих домова, књиге евиденције/персоналне књиге службеника потпуних гимназија и учитељских школа на подручју АПВ, списак непотпуних гимназија и запосленог особља у њима на подручју АПВ, подаци о кретању службеника Повереништва за просвету, персонална документа просветних радника основних школа по срезовима на подручју Војводине, персонална документа запослених у Музичкој школи у Новом Саду и Суботици, Војвођанском музеју, Дому глумонеме деце, Српском народном позоришту у Панчеву, персонална документа запослених у Војвођанском народном позоришту у

Новом Саду, персонална документа запослених у позориштима Војводине, персонална документа запослених у Заводу за заштиту споменика културе, Војвођанском музеју и Војвођанском архиву.

ФОНДОВИ СУДСКИХ ОРГАНА

Судски предмети садрже податке о странкама у спору у којима су се понекад налазили докази о положају и стању појединих породица.

Ф. 406 Петроварадински војни суд (1914–1917)

Грађу овог фонда чине различити подаци о војницима, а односе се на дезертерство, самоубиство, самоволно удаљавање, преваре, силовање, дисциплинске казне због проузроковања експеса, изазивање смртног случаја, одавање војних информација, шпијунажу, крађу, саморањавање, злоупотребу службеног положаја, бекство из војне болнице, присвајање туђе својине, ширење неповољних вести и повреду законских одредби. За генеаложка истраживања интересантни су досијеи војника. Фонд садржи личне досијее војника, коњаника, тобџија, санитарских радника, официра, руских ратних заробљеника и осталих, цивилних радника и добровољаца против којих се по казним пријавама неког органа власти, на чијој је територији било почињено недело, покретао судски поступак у Војном суду Петроварадин. Сви досијеи садрже оптужнице војника, иако нису сви били осуђени и нису сви завршили у затворима. Неки су ослобођени или кажњени дисциплинском мером, тако да су ти судски процеси завршени обуставом поступка. Поред досијеа војника фонд садржи и војна досијеа морнара разних класа, капетана, подофицира, ложача итд., који су били оптуживани за разне преступе, а који су били део војне посаде на паробродима.¹⁵

531

ВОЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ, УСТАНОВЕ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Ф. 8 Шајкашки граничарски батаљон – Тител (1768–1878)

Шајкашки граничарски батаљон добио је име по шајкашима, војницима некадашње речне флотиле Хабзбуршке монархије, у чијој су служби, још од XV века, углавном били Срби. Главни задатак им је био да од Турака бране прелаз преко Дунава (Београдским миром потписаним 1739. године Дунав и Сава су постали границе између Аустрије и Турске).

Територија која је улазила у састав Батаљона административно је била подељена прво на четири, а после на шест компанија (чета): Компанија 1 – Госпођинци; Компанија 2 – Чуруг; Компанија 3 – Жабал/Josefsdorf; Компанија 4 – Ђурђево; Компанија 5 – Ковиљ; Компанија 6 – Тител.

У команди батаљона се налазе извештаји о становништву, исељавању становништва, дезертерству, судству (преки суд, саслушање, пресуде), мајсторске ди-

¹⁵ Љиљана Бубњевевић, *Петроварадински војни суд (1914–1917)*, Аналитички инвентар, XXI, Нови Сад 2017.

племе, женидбене дозволе, рапорти, пасоши, платни спискови официра и војника, издавање дозвола за лов и риболов (вандровања), тестаменти и смртвонике. У компанији се налазе тестаменти, купопродајни уговори, извештаји о имовном стању граничара, попис породица које су страдале за време „Ребелије“ 1848. године и треба да добију помоћ из Русије, молбе за отпуст из војске и потернице,

У склопу грунтовних и земљишних књига на крају се налазе и именски регистар по абеди са кућним бројевима, лични подаци виших официра, попис власника коња, записници о дозволама за склапање бракова на подручју Шајкашко-граничарског батаљона Тител, школство, персоналне листе официра, војника, учитеља, ветеринара, шумара итд.

Ово свакако није коначан списак фондова на основу којих се могу вршити генеалошка истраживања, пошто је доста података могуће наћи и у фондовима просветних установа, попут података о уписаним ученицима, документа о завршним испитима, затим фондовима привредних предузећа и организација као што су персонална документа, платни спискови радника, али и другим фондовима.

532

НАЧИНИ ГЕНЕАЛОШКОГ ИСТРАЖИВАЊА И СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Порекло породице може се истраживати на два начина у Архиву Војводине:

- путем захтева странака за истраживање података о пореклу породице, упућеног преко писарнице Архиву Војводине, у којем странка попуњава формулар и даје основне (познате) податке о свом претку (презиме и име, година рођења, година венчања, година смрти, грађански статус, имена кумова, да ли је законито или незаконито дете, брачно стање). У захтеву је потребно навести и период (године од - до) који се истражује, место становања и вероисповест претка, као и податке о подносиоцу захтева;
- самостално, преко истраживачке сале (читаонице), где истраживач добија основне информације о начину рада у читаоници, начину коришћења архивске грађе, помоћним научно-информативним средствима, претраживању матичних књига преко компјутера итд.

У оба случаја, пре почетка проучавања података о пореклу породице, потребно је прикупити податке о прецима, пре свега од чланова породице за коју се врши ова врста истраживања, а затим анализирати постојеће документе. Овај сложен посао оптерећен је бројним недостацима, као што су непотпуна сачуваност докумената, несрећеност или недоступност појединих архивских фондова, нечитко написани подаци у матичним књигама или језик (немачки, латински, мађарски, славеносрпски) на којем су уписани подаци у матичним књигама. Такође, истраживачи су често лица која нису професионално обучена за овакву врсту истраживања архивске грађе, те захтев за истраживање докумената о пореклу породице може бити непрецизно формулисан, као на пример када странка у захтеву тражи да јој се пронађу подаци о рођењу једне или више особа као и њихове деце, а да при томе немају сазнања о месту и години рођења истих. У том случају захтев треба прецизирати и

допунити неопходним подацима. Дешава се и да истраживачи у једном захтеву мешају питања генеалогског и тематског карактера, нпр. странка тражи списак мушке популације одређеног насељеног места, затим податак о рођењу одређене особе или да се опише његова служба, одреди његов положај, статус итд.

Осим тога, генеалози су убеђени да се подаци о њиховим прецима налазе баш у нашем архиву и да је потребно само једним кликом миша добити тражени документ. Управо због свих разлога који су наведени, странка некад није у стању да разуме због чега је потребно одређено време за одговор. Ипак, без обзира на све проблеме, рад на истраживању порекла породице један је од занимљивијих у архивском послу.

Генеалогска истраживања у истраживачкој сали (читаоници)

Као што смо већ истакли, матичне књиге су основни извор за генеалогска истраживања. Истраживач који дође у истраживачку салу добиће основне информације о помоћним научно-информативним средствима, регистру фондова, објављеној архивској грађи у вези са том темом и упутству за претраживање матичних књига преко компјутера (ово се нарочито односи на старију популацију).

Апликација нуди претрагу матичних књига по следећим критеријумима: место, година, вероисповест и врста књиге.

Матичне књиге се претражују одабиром категорија и на тај начин се долази до жељеног документа у дигиталном облику.

Статистички преглед

Година	Број захтева	Број истраживачких дана
2017.	48	97
2018.	52	96
2019.	47	74
2020.	33	64
2021.	34	75

*Пресек истраживања матичних књига у периоду од 2017. до 2021. године
у истраживачкој сали Архива Војводине*

Теме истраживања су, поред порекла породице, израда монографија школа, места, колонизација становништва, племићке породице, држављанство, живот и рад појединих значајних личности, становништво одређеног места у 18. веку, историја народа у Војводини, историјски развој демографије на примеру матичних књига за поједина места у Бачкој крајем 19. века, солунски добровољци, школовање истакнутих личности, истраживање села и знаменитих Срба, кретање становништва и многе друге.

Година	Назив фонда	Број и.
2017.	Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске Бановине, 1929–1941. Ф. 2 Бачко-бодрошка катастарских књига жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 23 Земалска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат, 1849–1861. Ф. 11 Торонталска жупанија, 1779–1849. Ф. 190 Секретаријат за персоналну службу Главног извршног одбора Народне Аутономне покрајине Војводине, 1945–1953. Ф. 444 Збирка др Јована Милекића, 1841–1963. Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића, 1923–1997. Ф. 550 Лични фонд Павла Шосбергера, 1920–2012.	59 39 16 9 7 4 4 4
2018.	Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске Бановине, 1929–1941. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине, 1769–1962. Ф. 2 Бачко-бодрошка жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића 1956–1997, 1923–1997. Ф. 470 Збирка грађанских личних докумената, 1743–1923. Ф. 11 Торонталска жупанија, 1779–1849. Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске Бановине, 1929–1941. Ф. 2 Бачко-бодрошка жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића, 1956–1997. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине, 1769–1962. Ф. 23 Земалска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат, 1849–1861. Ф. 190 Секретаријат за персоналну службу Главног извршног одбора Народне Аутономне покрајине Војводине, 1945–1953.	53 30 26 7 7 4 98 26 23 11 4 4
2020.	Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске Бановине, 1929–1941. Ф. 2 Бачко-бодрошка жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849, 1688–1849. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине, 1769–1962. Ф. 23 Земалска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат, 1849–1861. Ф. 190 Секретаријат за персоналну службу Главног извршног одбора Народне Аутономне покрајине Војводине, 1945–1953. Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске Бановине, 1929–1941. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине, 1769–1962. Ф. 11 Торонталска жупанија, 1779–1849. Ф. 2 Бачко-бодрошка жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића, 1956–1997. Ф. 23 Земалска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат, 1849–1861.	40 16 15 3 3 76 16 11 8 4 4
2021.	Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске Бановине, 1929–1941. Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине, 1769–1962. Ф. 11 Торонталска жупанија, 1779–1849. Ф. 2 Бачко-бодрошка жупанија, Баја, Сомбор, 1688–1849. Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића, 1956–1997. Ф. 23 Земалска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат, 1849–1861.	76 16 11 8 4 4

Петогодишњи пресек најчешће тражених фондова за генеалошка истраживања у Архиву Војводине

Међу најчешће претраживаним местима у матичним књигама су Чуруг, Нови Сад, Змајево, Тител, Врбас, Сомбор, Кикинда, Надаљ, Ђурђево, Црвенка, Ада, Мол, Озаци, Ковиљ, Жабал, Апатин, Кисач, Каћ, Бачки Јарак, Орловат итд.

Важност историјских извора који се чувају у Архиву Војводине огледа се и у издањима која су настала на основу ове архивске грађе. Неке од публикација које се односе на генеалогска истраживања су:

- Љубица Будаћ, *Др Димитрије Кириловић. Архивист, библиотекар и научни радник. Живот у служби заштите културне баштине Војводине*, Нови Сад 2021.
- Ђорђе Јањатовић, *Сомборски Јањатовићи, Историја породице кроз фотографије*, Нови Сад 2020.
- Небојша Кузмановић, *Мученици из Чуруга. Чурушка рација – јануар 1942. године*, Нови Сад 2021.
- Дејан Маодуш, *Историја руменачких породица*, Нови Сад 2021.
- Дејан Маодуш, *Историја Руменке*, Нови Сад 2018.
- Милан Мицић, *Српски добровољци из Баната, Бачке и Барање (1914–1918)*, Ново Милошево 2020.
- Миљивој Настасић, *Родослов потомака Јована Настасића (1865–) до Видовдана, 28. 6. 2021.*
- Предраг Пузић, *Учитељство у Пећинцима 1780–1941*, Нови Сад 2021.
- Предраг Пузић, *Понос и светлост, 250 година школе у Брестачу, 1766–2016*, Пећинци 2016.
- Радован Сремац, *Становништво Моловина до 1930. године*, Нови Сад 2021.
- Мара Шовљаков, *Глад у Босни и Херцеговини и смештање 10 000 деце у Карловачку митрополију (1917–1920)*, Бања Лука, Нови Сад 2021.
- Радован Шокловачки, *Мокрински родослови II*, Нови Сад 2021.

Будући да је територија данашње Војводине током читаве историје била подложна бројним миграцијама становништва, постала је једна од области са сложенијом етничком структуром у Европи.¹⁶ Многи од ових народа су асимилацијом нестали (Шпанци и Италијани) или, попут Немаца, протерани. Осим тога, нестабилне економске и политичке прилике натерале су многобројне појединце да емигрирају у друге државе и континенте. Ипак, сви су за собом оставили веома богату културну, историјску и духовну заоставштину која привлачи пажњу, како њихових потомака, тако и шире академске заједнице која се бави разним врстама генеалогских истраживања. У том смислу, интересовања за генеалогска истраживања су и даље веома актуелна, па ће тако Архив Војводине у наредном периоду реализовати пројекат „Конфесије у региону у периоду 1756–1895, презентација црквених матичних књига креирањем тематске интернет платформе”. С обзиром на то да дигитализовани облици нису доступни на вебу самим тим нису ни претраживи. Циљ пројекта је првенствено омогућавање доступности дигитализоване архивске грађе фонда Архива Војводине Ф. 402. Збирка матичних књига Војводине преко посебно израђене

¹⁶ Никола Гаћеша, *Аграрна реформа и колонизација у Југославији 1945–1948*, Нови Сад 1948.

интернет платформе, односно једноставније и безбедније истраживање породичног стабла. На овај начин би свим правним и физичким лицима у земљи и иностранству која истражују порекло породице били олакшани доступност и претрага података који би била омогућени и на другим језицима. Овај кратак преглед архивских фондова које смо презентовале у раду може да послужи као полазна основа у даљем истраживању не само породичне историје, већ и за свеобухватно сагледавање историјских прилика и процеса у одређеном историјском тренутку.

РЕЗИМЕ

Истраживање породичног стабла је веома сложен поступак, током којег генеалози користе историјска документа, усмена предања и друге врсте примарних и секундарних извора, а потом критичким одабиром релевантних докумената и научном анализом долазе до резултата који се обично представљају путем породичних табала или у виду приче. Откривање породичне историје постаје све интересантније и доступније младим генерацијама захваљујући новим савременим приступима, али полазну основу за сва генеалогска истраживања ипак чине архиви.

536

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

- Бубњевић, Љиљана. *Петроварадински војни суд (1914–1917)*, Аналитички инвентар, XXI, Нови Сад 2017.
- Бурсаћ, Александар. *Надлежности и организациона структура Краљевске банске управе Дунавске бановине, Опште и Управно одељење*, Споменица, 16, Сремска Митровица 2017, 9.
- Гаћеша, Никола. *Аграрна реформа и колонизација у Југославији 1945–1948*, Нови Сад 1948.
- Јакшић, Дејан. *Матица племства Бачко-бодрошке жупаније 1798–1838*, Нови Сад 2020, 10-12.
- Јанош, Добош. *Заштита црквених матичних књига у Војводини*, Архивски анали, бр. 1, Саветовање ДАРВ, Суботица 1992, 40-41.
- Мергеш, Илдико. *Анализа података у матичним књигама до 1895. године са данашње територије АП Војводине уз посебан осврт на узроке смрти*, Археон, бр. 3, Нови Сад 2020, 339.
- Радовановић, Бориша. *Архивска грађа као извор за генеалогска истраживања*, Архивистика, Историјски архив Крагујевац, Крагујевац 2010, 49.
- Стевановић, Зоран. *Збирка грађанских личних докумената (1743–1923)*, Годишњак историјског архива Пожаревац, бр. 2, Пожаревац 2013, 83-89.

Електронски извори

- <https://arhivvojvodine.org.rs/sr/o-nama/delatnost>

Досијеи фондова Архива Војводине

- Ф. 402 Збирка матичних књига Војводине (1756–1895); Ф. 419 Збирка старих катастарских књига Војводине (1827–1956); Ф. 470 Збирка грађанских личних докумената (1743–1923); Ф. 563 Збирка канцеларијских књига (12/13. век –1930); Ф. 444 Збирка др Јована Милекића (1841–1963); Ф. 565 Збирка војних персоналних листа (1820–1869); Ф. 496 Лични фонд Михајла Стојаковића (1923–1997); Ф. 550 Лични фонд Павла Шосбергера (1920–2012); Ф. 126 Краљевска банска управа Дунавске бановине – Нови Сад (1929–1941); Ф. 23 Земаљска управа за Српско Војводство и Тамишки Банат – Темишвар (1849–1861); Ф. 112 Област Бачка – Сомбор (1922–1929); Ф. 166 Уред за колонизацију у Осијеку – Осијек (1941–1945); Ф. 178 Управа народних добара (1945–1947); Ф. 183 Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948); Ф. 190 Секретаријат за персоналну службу Главног извршног одбора Народне скупштине АП Војводине – Нови Сад (1945–1954); Ф. 295 Покрајински секретаријат за општу управу и буџет – Нови Сад (1953–1971); Ф. 203 Покрајински секретаријат за образовање и културу – Нови Сад (1945 –1994); Ф. 406 Петроварадински војни суд (1914–1917); Ф. 8 Шајкашки граничарски батаљон – Тител (1768–1878)

Ivana PETROVIĆ
Jovanka ALIMPIĆ VUJIČIĆ

**ARCHIVAL MATERIAL
OF THE ARCHIVES OF VOJVODINA AS A SOURCE
FOR GENEALOGICAL RESEARCH**

Summary

538

of family trees is a very complex process during which genealogists (researchers) use historical documents, oral traditions and other primary and secondary sources. By critical selection of the relevant documents and by scientific analysis they get results that are mostly presented via family trees or in a form of a story. Discovering the family history is becoming more and more appealing to younger generations owing to new contemporary approaches, but nevertheless the starting point for all genealogical research are the archives.

АРХИВСКА ГРАЂА КАО ИЗВОР ЗА ПИСАЊЕ ПОРОДИЧНИХ ИСТОРИЈА И ГЕНЕАЛОШКИХ ИСТРА- ЖИВАЊА У ИСТОРИЈСКОМ АРХИВУ КИКИНДА

Апстракт: У раду ћемо обрадити основне поставке, одлике и проблеме који се јављају у раду са истраживачима у Историјском архиву Кикинда. Рад са истраживачима је сличан за већину архива и састоји се од неколико већих целина: генеалозна истраживања и писање монографских публикација о насељеним местима или краћих радова о локалној историји. У раду ћемо се позабавити матичним књигама (врста, распон, количина) које су чувају у Историјском архиву Кикинда, а најбитнији сегмент свакако јесте њихово коришћење од стране корисника у истраживачке сврхе. Осврнућемо се и на проблеме и специфичности које настају приликом коришћења матичних књига, као и на важност дигитализације матичних књига у процесу рада. Сагледаћемо и рад истраживача са архивском грађом која се користи у изради породичних стабала и у осталим генеалозским истраживањима, а која на припада корпусу матичних књига.

Кључне речи: Северни Банат, Историјски архив Кикинда, архивска грађа, матичне књиге, генеалологија, породично стабло

ГЕНЕАЛОШКО ИСТРАЖИВАЊЕ КРОЗ МАТИЧНЕ КЊИГЕ

Историјски архив Кикинда чува историјску грађу Северног Баната. Она је у највећој мери сачињена од привредне, административне и школске документације,³ али и матичних књига које имају значајну улогу у генеалозским истраживањима.⁴ Стога ћемо у овом делу нашег рада управо њима посветити највећу пажњу иако ћемо се дотаћи и других извора значајних за ову тему. Најпре ћемо матичне књиге поделити у одређене групе, а потом анализирати информације које нам пружају. Проучићемо проблеме на које истраживачи могу наићи користећи их, али ћемо се дотаћи и теме која нам говори о повезаности матичних књига и процеса дигитализације, као и технике упоредног коришћења других архивских докумената како би информације добијене из матичних књига биле допуњене и потврђене.

¹ архивиста, srdjansivcev0230@gmail.com

² мастер историчар, beleslicdragan@gmail.com

³ Историјски архив Кикинда поседује 413 фондова, односно 2.440 метара архивске грађе у распону од 1747. до 2016. године.

⁴ Слободанка Цветковић, <https://arhivvojvodine.org.rs/images/stories/posebna-izdanja/ArheonBr3.pdf>, 146.